
رجوع از اقرار و شهادت در امور کیفری

تألیف:

نادر محمدی

دانش آموخته دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

ابراهیم صدیقی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

انتشارات رازنهان

۱۳۹۵

سرشناسه	: محمدی، فاطمه، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: رجوع از اقرار و شهادت در امور کیفری / مولف فاطمه محمدی، ابراهیم صدیقی.
مشخصات نشر	: تهران: راز نهان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۸-۹۴۲-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۶۱.
موضوع	: اقرار (حقوق) -- ایران
موضوع	: Admissions (Law) -- Iran
موضوع	: اقرار (فقه)
موضوع	: (Islamic law)Admissions
موضوع	: ادله و شواهد (حقوق) -- ایران
موضوع	: Evidence (Law) -- Iran
موضوع	: ادله و شواهد (فقه)
موضوع	: (Islamic law)Eviden
موضوع	: حقوق جزا -- ایران
موضوع	: Criminal law -- Ira
شناسه افزوده	: ی. ا. ابراهیم ۱۳۳۹ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ م ۳۳۳ KMH۱۷۸
رده بندی دیویی	: ۳۴۷/۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۷۵۸۲۲

آدرس: میدان انقلاب، اول جمال زاده جنوبی کوچه دانشور، پلاک ۱۲، واحد ۲
شماره تماس: ۰۹۱۲۲۳۳۰۳۶۹ - ۰۲۱۶۰۰۰۱۸۴۱
آدرس الکترونیکی: raznahantok@gmail.com
آدرس سایت: www.raznahantok.com

که عنوان کتاب..... رجوع از اقرار و شهادت در امور کیفری
که مولف..... فاطمه محمدی، ابراهیم صدیقی
که صفحه آرا..... رضا کاوه
که طراح جلد..... رضا کاوه
که ناشر..... راز نهان
که شمارگان..... ۱۰۰۰ نسخه
که نوبت چاپ..... اول ۱۳۹۵
که قیمت..... ۱۵۷۰۰ تومان

ISBN: 978-600-258-942-2

فهرست مطالب

۱۳	پیشگفتار
۱۵	فصل یکم: مقدمه
۱۹	فصل دوم: تعاریف و مفاهیم
۱۹	مفهوم شناسی اقرار
۱۹	مفهوم لغوی اقرار
۲۰	مفهوم اقرار در حقوق
۲۱	مفهوم اقرار در فقه
۲۵	مفهوم شناسی شهادت
۲۵	مفهوم لغوی شهادت
۲۶	مفهوم شهادت در حقوق
۲۶	مفهوم شهادت در فقه
۲۹	مفهوم شناسی رجوع
۲۹	مفهوم رجوع
۳۰	مفهوم رجوع از اقرار و شهادت
۳۳	فصل سوم: حجیت اقرار و شهادت و شرایط صحت آن دو
۳۳	حجیت قاعده اقرار
۳۳	قرآن مجید
۳۵	سنت
۳۷	اجماع

۳۸	 دلیل عقلی
۳۸	 شرایط صحت اقرار
۳۸	 ارکان اقرار
۳۹	 اقرار کننده یا مقرر
۴۲	 منتفع از اقرار یا مقرله
۴۳	 موضوع اقرار یا مقربه
۴۶	 صیغه یا لفظ اقرار
۴۸	 انواع اقرار
۴۹	 تقسیم به اعتبار صیغه اقرار
۴۹	 اقرار فعلی
۴۹	 اقرار لفظی
۴۹	 اقرار با نهای
۵۰	 اقرار کتبی
۵۰	 تقسیم به اعتبار محل اقرار
۵۱	 اقرار در خارج دادگاه
۵۱	 اقرار در دادگاه
۵۱	 تقسیم به اعتبار موضوع اقرار
۵۲	 حق الله و حق الناس
۵۲	 شرایط خاص اقرار به حق الله
۵۲	 مال، حق، نسب
۵۳	 مال
۵۳	 حق
۵۳	 نسب
۵۴	 اقرار به فرزندی
۵۵	 اقرار به نسب خویشاوندی
۵۵	 الزام آور بودن اقرار
۵۵	 تفاوت های اقرار مدنی و اقرار کیفری
۵۵	 از جهت تعداد دفعات اقرار
۵۶	 از جهت امکان منتفی شدن اثر اقرار
۵۶	 از جهت مجمل و مبین بودن
۵۶	 از جهت امکان انکار بعد از اقرار
۵۶	 از جهت تاثیر تعداد دفعات اقرار در نتیجه آن

۵۸	 حجیت شهادت
۵۸	 قرآن
۵۸	 روایات
۵۹	 اجماع
۶۰	 شرایط صحت شهادت
۶۰	 شرایط اعتبار مقام شهادت
۶۰	 لزوم قطعی و یقینی بودن شهادت
۶۱	 لزوم مطابقت دعوا و شهادت
۶۲	 لزوم اتحاد مقام شهادت
۶۳	 لزوم نفع نبودن شهود
۶۳	 شرایط لازم در شاهد
۶۴	 بلوغ
۶۵	 عقل
۶۶	 ایمان
۶۶	 عدالت
۶۷	 طهارت مولد (حلال زاده بودن)
۶۷	 براءت از تهمت
۶۸	 حد نصاب و ارزش شهادت در موارد و احوال قضایی
۶۹	 گواهی چهار نفر
۶۹	 گواهی دو مرد
۷۰	 گواهی یک مرد با سوگند خواهان
۷۰	 گواهی زنان
۷۲	 نصاب گواهی زنان
۷۲	 گواهی یک مرد
۷۳	 تفاوت های اقرار با شهادت
۷۷	 فصل چهارم: اقرار و رجوع از آن
۷۷	 اقرار و رجوع از آن
۷۸	 اقرار در جرایم حدی و رجوع از آن ها
۸۰	 اقرار در زنا و رجوع از آن
۸۳	 اقرار در لواط
۸۵	 اقرار در مساحقه و رجوع از آن
۸۷	 اقرار در قیادت و رجوع از آن

۸۸	 اقرار در قذف و رجوع از آن
۸۹	 اقرار در شرب خمر
۹۰	 اقرار در سرقت و رجوع از آن
۹۲	 اقرار در محاربه و رجوع از آن
۹۳	 اقرار در ارتداد و رجوع از اقرار
۹۴	 اقرار در تعزیرات
۹۵	 اقرار در قصاص و رجوع از آن
۹۹	فصل پنجم: رجوع از شهادت
۹۹	 حکم تکلیفی رجوع از شهادت
۱۰۰	 شرایط رجوع از شهادت
۱۰۱	 رجوع قبل از صدور حکم آثار مترتب بر آن
۱۰۱	 نقض حکم حاکم
۱۰۴	 عدم تصریح به رجوع از شهود
۱۰۷	 رجوع از شهادت بر زنان
۱۰۷	 رجوع همه شهود
۱۰۹	 رجوع بعضی از شهود
۱۱۱	 فسق شهود
۱۱۱	 رجوع از رجوع
۱۱۱	 عدم قبول رجوع از رجوع
۱۱۲	 قبول بودن رجوع از رجوع و قبول شهادت نسبت به آن
۱۱۳	 رجوع شهود زائد
۱۱۴	 رجوع شهود بعد از صدور و قبل از اجرای حکم و آثار مترتب بر آن
۱۱۵	 رجوع از شهادت در حق الله
۱۱۵	 رجوع همه شهود و تاثیر آن بر حکم حاکم
۱۱۵	 نقض حکم
۱۱۶	 عدم نقض حکم
۱۱۷	 رجوع بعضی از شهود بعد از صدور حکم و قبل از اجرای آن
۱۱۸	 رجوع شهود زائد
۱۱۹	 رجوع از رجوع
۱۱۹	 اجرای حکم توابع حدود
۱۲۱	 رجوع از شهادت بر حق الناس و حقوق مشترک
۱۲۱	 رجوع همه شهود و تاثیر آن در حکم حاکم

۱۲۱.....	نقض حکم.....
۱۲۲.....	عدم نقض حکم.....
۱۲۳.....	رجوع بعضی از شهود.....
۱۲۳.....	رجوع از شهادت بر قصاص.....
۱۲۶.....	رجوع از رجوع.....
۱۲۶.....	رجوع شهود زائد.....
۱۲۷.....	اجرای حکم توابع.....
۱۲۷.....	رجوع شهود بعد از صدور و اجرای حکم و آثار مرتب بر آن.....
۱۲۷.....	رجوع از شهادت عمدی.....
۱۲۸.....	رجوع همه شهود.....
۱۲۸.....	حکم حاکم.....
۱۳۰.....	ضمان شهود.....
۱۳۱.....	قصاص شهود.....
۱۳۳.....	رجوع یکی از شهود و تصدیق دیگران.....
۱۳۴.....	رجوع یکی از شهود و عدم تصدیق شهود دیگر.....
۱۳۷.....	رجوع یکی از شهود و تصدیق برادر به دروغگویی او.....
۱۳۸.....	منجر شدن اجرای حد به قتل.....
۱۳۸.....	وجوب پرداخت دیه.....
۱۳۹.....	رجوع شهود زائد و اعتراف به شهادت عمد.....
۱۴۱.....	رجوع شهود احصان.....
۱۴۲.....	رجوع شهود احصان به تنهایی.....
۱۴۲.....	رجوع شهود زنا.....
۱۴۲.....	رجوع شهود زنا و شهود احصان.....
۱۴۳.....	کیفیت ضمان شهود.....
۱۴۴.....	شهادت بر زنا و حد خوردن شهود.....
۱۴۵.....	رجوع از رجوع.....
۱۴۵.....	تعزیر شهود.....
۱۴۶.....	رجوع از شهادت خطایی.....
۱۴۶.....	رجوع همه یا بعضی از شهود.....
۱۴۹.....	ضمان عاقله.....
۱۵۱.....	شهادت بر زنا و حد خوردن شهود.....
۱۵۲.....	رجوع شهود احصان.....
۱۵۲.....	رجوع شهود زائد و اعتراف به اشتباه در شهادت.....

۱۵۳.....	رجوع شهود مزکی
۱۵۳.....	عدم قصاص شهود مزکی
۱۵۶.....	قصاص شهود مزکی
۱۵۷.....	فصل ششم: سخن پایانی
۱۶۱.....	فهرست منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

اقرار و شهادت از ادله اثبات دعوی هستند و از یک از نظر لغت و اصطلاح تعریف خاص خود را دارند. موضوع اقرار و شهادت هم شامل امور مدنی و هم امور کیفری می شود. با توجه به اهمیت و جایگاه اقرار و شهادت در فقه و حقوق، رجوع از اقرار و شهادت نیز از اهمیت بالایی برخوردار می باشد.

در امور کیفری رجوع از اقرار و شهادت در صدور حکم مالیاتی تأثیر نبوده و در بعضی از موارد رجوع از اقرار و شهادت حتی بدون دلیل موجه نیز پذیرفته می شود و مجازات از مقرر مشهود علیه ساقط می شود. به ویژه که رجوع از اقرار و شهادت موجب شبهه در صدور حکم شده و شبهه سقوط مجازات را در پی دارد.

رجوع از اقرار در مورد حق الله و حدود الهی بر خلاف اقرار به حق الناس، مبنی بر تخفیف و تسامح است و شارع مقدس نهایت احتیاط را در ثبوت جرم های مربوط به حق الله و حدود به کار برده است، از این رو در مواردی رجوع و انکار اقرار را مسموع دانسته و حدود به مجرد ظهور شبهه ساقط می شوند. در مورد رجوع از اقرار در حق الناس باید گفت هرگاه اقرار با شرایط شرعی صورت گیرد، حق بر ذمه مقرر ثابت می شود و اگر شخص به صراحت به حقی برای غیر اقرار کند، سپس بدون ذکر عذر موجه از اقرار خود رجوع نماید، انکار یا رجوع او پذیرفته نمی شود ولی اگر

پس از انکار اقرار خود دلیلی برای انکار خود ذکر کند که ممکن و مورد قبول باشد انکارش پذیرفته می‌شود و باید آن دلیل را ذکر کند. در ماده «۱۲۷۷» قانون مدنی نیز به این مطلب اشاره شده است.

برای این که انکار مقرر پذیرفته شود، مقرر باید بینه ای مبنی بر این که اقرار او از روی خطا یا اکراه بوده است ارائه دهد، همچنین انکار یا رجوع از اقرار در صورتی نافذ است که موجب ضایع شدن حق دیگری نشود.

رجوع از شهادت نیز با توجه به این که در چه مرحله ای از دادرسی صورت گیرد (قبل از صدور حکم، بعد از صدور حکم و قبل از اجرای حکم، بعد از صدور و اجرای حکم، در حین اجرای حکم) احکام خاص خود را برای قبول رجوع از شهادت و ساقط شدن حکم قاضی دارد.

اکثر فقهای اسلامی رجوع از شهادت را قبل از صدور حکم چه در امور کیفری و چه در امور مدنی نافذ دانسته و آن را موجب سقوط مجازات می‌دانند اما در مورد رجوع از شهادت در مراحل دیگر دادرسی نظرات فقها با هم متفاوت است، با این صورت که عده ای رجوع از شهادت را در مراحل دیگر دادرسی نیز نافذ دانسته و آن را موجب سقوط حکم قاضی می‌دانند و عده ای دیگر رجوع از شهادت را نافذ ندانسته و رجوع را باعث سقوط حکم قاضی نمی‌دانند.

یکی از مباحث مهم اقرار و شهادت بررسی آثار فقهی و حقوقی رجوع از اقرار و شهادت در امور کیفری می‌باشد، و برای هر کدام صور مختلفی با توجه به مراحل رسیدگی یک پرونده قابل تصور است.

با توجه به این که در بعضی از مواقع مقرر یا شاهد ممکن است از اقرار یا شهادت خود برگردد و اقرار یا شهادت خود را تکذیب کند، این ضرورت ایجاد می‌شود که بدانیم رجوع از اقرار یا شهادت مورد قبول قرار می‌گیرد یا نه و اگر رجوع از اقرار و شهادت نافذ باشد چه شرایطی را برای رجوع از اقرار و شهادت باید در نظر داشته باشیم؟ در این کتاب قصد داریم نظر فقهای اسلامی را در مورد رجوع از اقرار و شهادت بیان کنیم. و آثار رجوع از اقرار و شهادت را در امر دادرسی نسبت به مقرر و شاهد و کسانی که شهادت در مورد آنها بوده را مورد بررسی قرار دهیم و ببینیم رجوع از اقرار و شهادت در چه مرحله ای از دادرسی و در کدام یک از امور کیفری نافذ است و چه آثار و نتایجی در فقه و حقوق برای آنها تعیین شده است.